

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan pdf).

Viite:

Perälä, S., & Weckman, P. (1.12.2021). Valokuidulla palveluita koteihin.
Ilkka-Pohjalainen, 14.

Valokuidulla palveluita koteihin

Tuskin kukaan meistä ymmärsikään, kuinka nopeasti hyvien valokuituyhteyksien tarve konkretisoitui. Korona mullisti maailman ja aiheutti suuren digiloikan, johon onneksemme meillä oli olemassa valmiit työkalut.

Erilaisia etälääketieteen pilotteja on testattu onnistuneesti jo yli kahden vuosikymmenen ajan. Etäkonsultaatio on teknisesti ollut mahdollista hyvätasoisena, ja onhan meillä ollut erilaisia kuvapuheluratkaisujakin käytössä jo kauan. Terveystieteiden näitä ratkaisuita eivät kuitenkaan ole olleet käytössä kovinkaan laajasti.

Yhdysvaltalainen kardiologi Eric Topol totesi jo vuosia sitten: ”Ensinnäkään todennäköisesti minun ei tarvitse mennä erikseen lääkärin vastaanotolle, vaan puhumme lääkärille turvattuun videoyhteyden välityksellä mistä vain. Olen luultavasti jo lähettänyt hänelle etukäteen valokuituverkon tai älypuhelimella avulla saamani terveystietojen esimerkiksi verenpaineesta, verensokeritasostani tai sydämensykkeestä ja saatan kysyä lääkärin neuvoa esimerkiksi siihen, mikä auttaisi pitämään verenpaineen kurissa.”

Topolin toteamus tuntui kaukaiselta asialta vielä muutama vuosi sitten, mutta nyt olemme jo hyvin lähellä tuota mahdollisuutta. Teknisesti se on mahdollista.

Koronaepidemia toi uudenlaisen tarpeen uusille toimintatavoille ja on vienyt erilaisten digitaalisten laitteiden käyttöä ja kehitystä eteenpäin. Oli löydettävä uusia tapoja hoitaa potilastyötä ilman, että potilaat käyvät fyysisesti vastaanotoilla. Etäpoliklinikkakäyntejä hoidettiin puhelimitse sekä videoyhteyksillä, ja tämä suuntaus jatkuu ja kehittyy.

Eurooppalainen projektiryhmä koosti Etelä-Pohjanmaan liiton johtamassa hankkeessa Connected for Health syksyllä 2016 kuusi suositusta terveysteknologian kehittämiseksi. Vuoden kestäneessä hankkeessa testattiin digitaalisia kotihoidon palveluita avoimessa kuituverkossa Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa. Etelä-Pohjanmaalla pilotointi tehtiin pääasiassa Kuusiokuntien alueella.

Yhtenä suosituksena oli tukea kuituverkkojen rakentamista ja hyödyntämistä maaseudulla. Koska kuituverkoilla ei ole käytännössä rajoituksia siirtonopeudessa, toimintavarmimpia digitaalisia palveluita on mahdollista tarjota etäisyyksistä riippumatta. Parhaimmillaan voidaan parantaa käyttäjien elämänlaatua ja säästää matkustamiseen kuluva aikaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus -hankkeessa erilaiset sähköiset asiointipalvelut sekä uudenlaiset digitaaliset työvälineet ovat keskiössä. Tämä tarkoittaa sitä, että meillä jokaisella tulee olemaan mahdollisuus ja myös tarve hoitaa terveydenhuoltoon liittyviä asioita sähköisesti. Tämä asettaa siten myös tarpeen paremmille yhteyksille ja valokuidulle. Tämä sama suuntaus huomattiin käynnissä olevassa Intencive (Interreg Europe) -hankkeessa, jossa kerättiin 50 hyvinvointiteknoologiaan liittyvää hyvää käytäntöä viidestä Euroopan maasta (Malta, Espanja, Unkari, Ranska ja Suomi). Hyvissä käytännöissä korostuvat erilaiset sähköiset palvelut ja digitalisaation hyödyntäminen.

Avoimet kuituverkot edistävät laadukkaiden palveluiden kehittymistä avoimen markkinamenettelyn kautta. Taloudellisesti kestävämpiä on luoda liiketoimintamalleja, joissa kaikki eri osapuolet – yhteyden tarjoaja, sote-palvelun tuottaja ja kunta – voivat saavuttaa taloudellista hyötyä. Päätöksentekijöiden tahto kehittää digipalveluita on keskeistä onnistumisen näkökulmasta. Myös internet kasvaa ja kehittyy jatkuvasti, jonka vuoksi on kehitetty koko ajan nopeampia nettiyhteyksiä. Näistä valokuitu, joka on ollut Suomessa käytössä jo vuodesta 1979, on selkeästi nopein.

Vakaasti valonnopeudella toimiva valokuituverkko mahdollistaa parempilaatuisen suoratoiston (Netflix, Youtube ym. vastaavat palvelut), videopuhelut sekä nettipelaamisen, puhumattakaan IoT (Internet of Things) -ratkaisuista. Kiinteä kuituverkko on myös luotettavampi kuin matkapuhelinverkot, minkä lisäksi se nostaa myös kiinteistön arvoa.

Digitaalisten palveluiden käyttö vaatii usein muutoksia työn organisoimisessa ja palveluiden tarjoamisessa. Ammattilaisilla on tärkeä rooli digitaalisten palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa, ja myös koulutuksen ja teknisen tuen merkitys korostuu. Asiakkaalle digitaalisten palveluiden tulisi näkyä luontevana osana palveluita, ja palvelun laadun tulisi pysyä vähintään samalla tasolla kuin perinteisesti tuotetuissa palveluissa.

Sami Perälä

kehittämispäällikkö, hyvinvointiteknoologia

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Panu Weckman

TKI-asiantuntija

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
